

HANDIKAPP FÖRBUNDEN

Handikappförbundens verksamhet under 2014

Redaktör: Monica Klasén McGrath

Form: Marre Ahlsén

Omslag: Julia Bahner, Feministiskt Initiativ, Marie Steen, Handikappförbundens styrelse och Anna Norrman, Riksförbundet Attention i Handikappförbundens tält i Almedalen.

Foto: Marre Ahlsén

© Handikappförbunden 2015

Ett intensivt verksamhetsår!

Verksamhetsåret har kännetecknats av ett intensivt valarbete inför EU valet, riksdagsval och val till kommun och landsting. Jämfört med tidigare valår har vi varit mer synliga, fått fler artiklar publicerade, träffat fler politiker och ute i landet var många av länens organisationer mycket engagerade.

Med vår gemensamma valparoll, Rätt till försörjning, ställde vi frågor till de politiska partierna. De svarade alla mycket välvilligt. Enligt svaren finns det en majoritet i riksdagen för flera av våra frågor, det handlar då om statsbidragen, om rehabilitering, om arbetsmarknadspolitiken med mera. Regeringen lyfte också flera, för oss, viktiga områden i sin regeringsförklaring. Reformen som sedan frös inne då regeringens budget röstades ned.

Vi fanns med i Geneve när Sverige blev förhört av FN om hur man lever upp till konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Vi lyfte då fram våra prioriterade frågor och Sverige fick berättigad kritik på en rad områden. Arbetet har sedan fortsatt med att få regeringen att redovisa hur och i vilken takt de tänker åtgärda FN-kommitténs kritik.

Under året har vi också fått en efterlängtat lagstiftning då diskrimineringslagen utvidgades till att omfatta bristande tillgänglighet. Lagen har många brister och stora undantag som behöver åtgärdas. Vi har fått löften om detta från flera av riksdagens partier, löften som ännu inte infriats.

Slutsatsen blir att 2014 var ett lyckosamt år när det gäller att synliggöra och lyfta fram våra frågor. Under året har 40

artiklar publicerats, otaliga debatter och politikerträffar genomförts. Vi har blivit en tydlig aktör i den politiska smältdegel som Almedalsveckan utgör. Samtidigt måste vi konstatera att få av de löften vi fick av politikerna under valrörelsen har infriats. FNs kritik har inte heller inneburit några förändringar. Fortfarande finns stora brister på arbetsmarknaden, i tillämpningen av LSS-lagstiftningen och i hälso-och sjukvården. Det är långt kvar till ett samhälle för alla.

Vi vet att allt påverkansarbete är långsiktigt. Min erfarenhet är att framgång kommer när förbunden är eniga och när vi lyckats bilda opinion i en fråga. Det räcker inte med att samtala i de slutna sammanträdesrummen. Vi måste vid sidan om samråd, dialog och referensgrupper vara aktiva opinionsbildare. 37 förbund som samverkar och representerar ca 400 000 individer är en rörelse med kraft, det finns all möjlighet att ta tillvara den kraften. Jag vill tacka alla förtroendevalda i förbund och i länsorganisationer som så aktivt deltagit i vårt gemensamma arbete. Jag vill tacka förbunden för det förtroende och det handlingsutrymme ni gett mig och styrelsen under det gångna året.

Tack för ett intensivt verksamhetsår!

Ingrid Burman,
ordförande

Supervalåret 2014

Handikappförbundens kongress fastställde 2013 en gemensam valstrategi med ambitionen att alla medlemsförbund och regionala samarbetsorganisationer gemensamt ska driva den övergripande frågan om "Rätten till försörjning" i valrörelsen 2014. Medlemsförbund och regionala och lokala samarbeten kunde utifrån denna fråga hitta sitt eget perspektiv i linje med egen agenda och egna politiska krav.

De fem precisa politiska kraven beslutades av Handikappförbundens styrelse:

Tidsgränserna i rehabiliteringskedjan ska ge rätt till adekvata rehabiliteringsinsatser, istället för att vara grund för indragen sjukpenning.

Reformera de arbetsmarknadspolitiska programmen enligt FunkA-utredningens förslag, däribland en höjning av lönebidragstaket.

Inför ett starkare skydd mot kommunala avgifter, så att personer som inte alls kan förvärvsarbeta får en trygg försörjning och god levnadsnivå.

Ökad kunskap om funktionsnedsättning i rektors- och lärarutbildningen.

Årlig uppräknings av statsbidraget till funktionshindersorganisationerna.

Kraven har bland annat använts som frågor i enkäter till partierna, i pressmeddelanden och debattartiklar som publicerats i olika tidningar.

I valet till Europaparlamentet i maj var utgångspunkterna för Handikappförbundens krav desamma som drivs av funktionshindersrörelsen i hela Europa: Rätten för personer med funktionsnedsättning att engagera sig i det politiska livet, och skydd mot försämringar till följd av den finansiella krisen.

Nyhetsbrev

Valkampanjen har löpande lyfts via nyhetsbrev. I nyhetsbreven har både information, tips och goda exempel lyfts fram. Sammanlagt 44 utgåvor har producerats och skickats till 243 mottagare. Ett särskilt nyhetsbrev har också vid tre tillfällen skickats ut till kommun-HSO med 95 mottagare.

Som en positiv spinn off fortsätter utgivningen av både det interna och det externa nyhetsbrevet.

En gemensam kampanj

En viktig del av valstrategin handlade om att synliggöra funktionshindersfrågorna i valrörelsen. Detta krävde ett kampanjliknande arbetssätt, och därför utformades valarbetet gemensamt av Handikappförbunden, medlemsförbunden och de regionala samarbetsorganen. En arbetsgrupp med representanter från samtliga aktörer utsågs och en kampanjledare anställdes.

Verktygslådan

En webbaserad verktygslåda till stöd för valarbetet i medlemsförbund och regionala samarbetsorgan togs fram och har uppdaterats löpande. Verktygslådan har annonserats på webben genom en särskild bildpuff.

Innehållet i verktygslådan synliggjordes löpande via Facebook och via nyhetsbrevet.

Här har man kunnat hitta mängder med verksamhetstips, länkar för att följa den politiska debatten, svar på olika enkäter och brev, mallar för insändare, statistik och olika undersökningar.

Verktygslådan har varit mycket uppskattad, främst bland de regionala samarbetsorganen, men även i medlemsförbund som är aktiva i län och kommuner.

Efter hand har verktygslådan utvecklats till att vara en samlingsplats för mycket matnyttig information som både regionala samarbetsorgan och medlemsförbunden kan ha nytta av även framöver.

Har vi en gemensam vision om ett samhälle för alla? Då är vi mycket intresserade av ett samarbete med dig och din organisation under valrörelsen 2014. Kanske vi kan göra någonting tillsammans? Eller att ni på eget initiativ agerar i för oss båda viktiga frågor?

Hör av dig så kanske vi kan prata över en frukost?

Ingrid Burman
Handikappförbunden

ingrid.burman@hso.se, 070-343 95 87

Enkät inför riksdagsvalet

I april skickades en enkät ut till riksdagspartierna samt Feministiskt Initiativ med frågor baserade på de fem politiska krav som Handikappförbunden ställt inför riksdagsvalet.

En majoritet av partierna svarade positivt på våra frågor. Dessa partier motsvarar 197-233 mandat av riksdagens totala mandat om 349.

Foto: Marre Ahlsén

Almedalen

Liksom föregående år hade Handikappförbunden ett tält på Skeppsbron i Almedalen, där flera av våra medlemsförbund deltog.

I Handikappförbundens tält skedde utfrågning av företrädare för de politiska partierna varje dag. Moderaterna och Sverigedemokraterna uteblev. Vi genomförde också olika lunchsamtal med utgångspunkt från de olika valkraven.

Under Almedalsveckan producerades ett särskilt dagligt nyhetsbrev med 630 mottagare inkluderande riksdagsledamöter och ett urval av olika media.

Enkät inför europaparlamentsvalet

I mars ställde vi fyra frågor till toppkandidaterna i respektive parti. Frågorna var hämtade ur European Disability Forum (EDF) valmanifest och handlade om tillgänglighetskrav, likabehandling, Europa 2020-strategin och vilken fråga som respektive kandidat tyckte var viktigast inom området funktionshinderspolitik. Enkäten visade att det saknas en bred uppslutning för Europa 2020-strategin men att det finns stöd för tillgänglighet och likabehandling. Vår slutsats var att den som vill lyfta fram funktionshinderfrågorna i EU-sammanhang antagligen gör bäst i att personrösta.

Media och valet

Pressarbetet i valkampanjen var intensivt och gav goda resultat. Inom ramarna för valarbetet publicerade Handikappförbunden 9 debattartiklar, flera i samarbete med medlemsförbund och skickade ut 10 pressmeddelanden, baserade på våra valkrav.

I september publicerades en förbundsgemensam debattartikel i Dagens Samhälle, som blev tidningens mest delade artikel och dessutom bland de allra mest lästa.

Medlemsförbund och regionala samarbetsorgan har flitigt delat våra debattartiklar och pressmeddelanden på Facebook och på de egna webbplatserna.

Den nyhet som fick störst spridning på Facebook var en debattartikel i Skolvärlden som nådde 5 252 personer och delades hela 31 gånger.

Ny regering och ny riksdag

Valutgången gav ett utmanande parlamentariskt läge. Varken Alliansen eller de röd-gröna vann egen majoritet, Sverigedemokraternas vågmästarroll stärktes. Den nya regeringen, en koalition mellan Socialdemokraterna och Miljöpartiet, presenterade en ambitiös regeringsförklaring. Funktionshindersperspektivet fick ett generöst utrymme och flera av de frågor som Handikappförbunden drivit under många år uppmärksammades. I den budgetproposition som regeringen la fram till riksdagen med stöd av Vänsterpartiet återspeglades flera av de frågorna. Framförallt inom skolpolitiken lanserades en rad nya initiativ, men även inom socialförsäkringen aviserades betydande förändringar. I riksdagen vann inte regeringens budgetförslag majoritet, vilket skapat en speciell situation. För Handikappförbunden är utmaningen under den kommande mandatperioden, att i ännu högre grad än tidigare förankra våra frågor hos flera partigrupper i riksdagen. Liksom efter tidigare regeringsskiften påbörjades omedelbart Handikappförbundens arbete med att knyta nya kontakter med tillträdande

statsråd och riksdagsledamöter.

Innan årets slut uppvaktades:

Barn-, äldre och jämställdhetsminister Åsa Regner. - Här diskuterades frågor kring LSS, Statsbidraget, Arvsfonden och Hjälpmedel.

Socialförsäkringsminister Annika Strandhäll. - Här diskuterades frågor kring Handikappförbundens socialförsäkringsrapport och begreppet särskilda skäl som behöver återinföras och rehabiliteringsfrågan.

Folkhälso-, sjukvårds- och idrottsminister Gabriel Wikström. - Här diskuterades bland annat frågor kring läkemedel och rehabilitering.

Statssekreterare Helene Öberg på Utbildningsdepartementet. - Här diskuterades frågor kring hemmasittande barn, skolans kompetens på funktionshinderområdet, rätten till stöd över nivån Godkänt samt ekonomiska och organisatoriska svårigheter som grund för att avslå ansökan om tilläggsbelopp.

Statsminister Stefan Löfven bjöds in, och har tackat ja, till att öppningstala vid Handikappförbundens kongress i maj 2015.

Målsättningen som försvann

Tillsammans med Akademikerförbundet SSR publicerade vi rapporten "LSS-målsättningen som försvann" i samband med Socialchefsdagarna i Göteborg i oktober. Rapporten är skriven av Lennart Erlandsson vid Lunds Universitet och bygger på en avhandling han publicerade i juni 2014. Han har granskat hur kommuner, Försäkringskassan och förvaltningsdomstolar

tillämpar LSS och lyfter i rapporten fram olika brister i rättstillämpningen. Framförallt tydliggörs att tillämpningen givit ett utfall som delvis ligger långt från lagens ursprungliga intentioner. Seminariet på Socialchefsdagarna anordnades i samarbete med Föreningen Sveriges Socialchefer. En repris av seminariet gjordes i Stockholm i november, denna gång i samarbete med tankesmedjan Arena Idé.

LSS 20 år

Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, infördes 1994. Under de tjugo år som lagen funnits har vi sett att rättstillämpningen successivt urholkat lagens ursprungliga intentioner. Ett antal domstolsutslag har genom åren fått en prejudicerande verkan som gjort att olika delar av LSS tio insatser kommit att tolkas allt mer restriktivt.

Handikappförbunden tog under våren initiativ till att producera en vitbok om LSS genom att bjuda in ett antal samverkansparter: Akademikerförbundet SSR, fackförbundet

Vision, arbetsgivarorganisationen KFO samt föreningarna JAG och STIL. Syftet med boken var att belysa utvecklingen av LSS under de tjugo år som gått, bland annat genom att göra en juridisk analys av den förändrade rättstillämpningen och en samhällsekonomisk analys om kostnader och vinster av LSS. Ambitionen har varit att belysa hela LSS, som består av tio olika insatser, men arbetet har fått ett stort fokus på insatsen personlig assistans. Såväl innehåll som tidsplan har reviderats och arbetet kommer att fortgå under 2015.

Samråd med myndigheter

Handikappförbunden är efterfrågade i många samråd och vi har en mängd representationsuppdrag i olika myndigheter, utredningar, arbetsgrupper med mera. Samråden är ett viktigt forum för vårt intressepolitiska arbete. Alla representanter i samråden utses av styrelsen efter nomineringar från medlemsförbunden.

Under 2014 tillskrev Handikappförbunden de myndigheter som bedöms som mest strategiskt prioriterade att samråda med, i syfte att få till stånd en överenskommelse kring hur samrådet ska se ut och fungera. Förebild var den överenskommelse som gjordes med dåvarande Handisam (nu Myndigheten för delaktighet) redan 2013. Handisam tog också i dialog med Handikappförbunden fram materialet "Att samråda med funktionshindersrörelsen – en vägledning för din myndighet."

Både överenskommelsen och materialet lägger fokus på att klargöra syftet med samråden och att skapa fungerande arbetsformer och villkor för alla parter som är med. I avtalet regleras representationen, praktiska frågor kring hur dagordningar bestäms, ersättningsfrågor med mera. Många samråd fungerar redan bra men genom att göra överenskommelser med myndigheterna är målet att utveckla ett bra samarbete med alla prioriterade myndigheter. Handikappförbunden vill ha samråd som kännetecknas av god dialog och där samrådet aktivt bidrar till att flytta fram funktionshinderperspektivet inom respektive myndighets arbete.

Under hösten inleddes diskussioner med flera myndigheter. Under året har överenskommelser tecknats med Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan.

Schablonbeloppet

Den statliga utredningen om schablonbeloppet inom assistansersättningen avslutades i början av året.

Handikappförbundens expert i utredningen var Pelle Kölhed, styrelseledamot, som lämnade ett särskilt yttrande i betänkandet. I remissbehandlingen av utredningens förslag, stärkte vi den kritik som framförts i det

särskilda yttrandet. Vår huvudsakliga kritik var att utredningen undvikit att definiera vad insatsen kräver för att upprätthålla de kvalitetsmål som lagen föreskriver. Vi menade att utredningen saknade grund för att föreslå nivån för det schablonbelopp som betalas ut per utförd assistanstimme.

Ett fungerande statsbidrag för full delaktighet och jämlikhet

Statens syfte med statsbidraget är att stödja intresseorganisationerna i deras arbete för full delaktighet och jämlikhet för personer med funktionsnedsättning. Samhället anser att det är viktigt att organisationerna har förutsättningar att arbeta för sådana förändringar i samhället som förbättrar medlemmarnas livsvillkor. Här går samhällets syn och organisationernas intressen hand i hand.

Under senare år har det skett en succesiv urholkning av statsbidragen, som uppstått genom att nya organisationer beviljats bidrag och att ingen årlig uppräknings av anslaget kopplat till kostnadsökningar har skett. Handikappförbunden menar att statsbidragssystemet måste tillföras nya medel när samhället godkänner ytterligare aktörer i systemet och att en årlig uppräknings av anslaget till statsbidragssystemet görs så att organisationerna får kompensation för de öknings de har för sina fasta kostnader.

Vi anser också att statsbidragssystemet ska tillföras medel som kompenserar för den urholkning av systemet som skett sedan den förra höjningen 2008.

Under året har Handikappförbunden agerat i frågan bland annat genom överlämnandet av en skrivelse till barn- och äldreministern Maria Larsson vid ett möte under våren. Frågan om statsbidraget var också prioriterad i valrörelsen. I Handikappförbundens utfrågning av riksdagspartierna ställdes frågan om de var beredda att i regeringsställning efter valet 2014 genomföra en årlig uppräknings av statsbidragen och tillföra nya medel när samhället godkänner nya aktörer. Av de tillträdande regeringspartierna svarade Miljöpartiet ja, Socialdemokraterna var positiva till en höjning av beloppet, men sade nej till en årlig uppräknings. Den nya regeringens budgetproposition innehöll dock inga höjningar av statsbidraget.

Allmänna arvsfonden

Allmänna arvsfonden är en viktig projektfinansiär inom det intressepolitiska utvecklingsarbete som Handikappförbunden och medlemsförbunden bedriver. Under senare år har Handikappförbunden nåtts av allt fler signaler om att medlemsförbund får avslag på sina ansökningar utan återkoppling från Arvsfonden under beredningen av ansökan.

Handikappförbunden menar att det succesivt blivit allt svårare att få medel från Arvsfonden för den typ av utvecklingsprojekt som efterfrågas inom funktionshindersrörelsen. En stor del av det utvecklingsarbete som förbunden bedriver har som syfte att nå en strukturell påverkan i samhället, något som

ofta har kommit att betraktas som ordinarie verksamhet av Arvsfonden.

Handikappförbunden ser också med stor oro på att Arvsfonden beviljar fler projekt med offentliga huvudmän, vilket inte är förenligt med de ändamål som anges i Lagen om Allmänna Arvsfonden. Här finns en direkt intention från lagstiftarens sida att betona och säkra att stödet i första hand ges till ideell sektor.

Frågan lyftes även med Barn-, äldre- och jämställdhetsminister Åsa Regnér vid ett möte på Socialdepartementet i december.

Diskrimineringslagstiftning med undantag

Bristande tillgänglighet, användbarhet och begriplighet utestänger människor med funktionsnedsättning från stora delar av samhällslivet. Därför har funktionshindersrörelsen i decennier kämpat för en skärpning av lagstiftningen mot diskriminering i form av bristande tillgänglighet.

I juni tog riksdagen beslut om bristande tillgänglighet som en form av diskriminering, men propositionen innehöll många undantag, bland annat när det gäller företag med färre än 10 anställda. Ett intensivt arbete pågick

in i det sista för att påverka riksdagen att förstärka lagen, vilket även tagits upp i FN:s rekommendationer. Endast ett av undantagen, det som gällde företag inom hälso- och sjukvård togs bort av riksdagen.

Under slutet av året har Handikappförbunden uppmuntrat dialogen om vilka tänkbara fall som ska kunna drivas med stöd av lagen. I regeringsförklaringen aviserades en kampanj för att öka medvetenheten om konventionen hos allmänheten och som också ska omfatta information om den nya diskrimineringslagen.

Känd och Erkänd - Perspektiv på funktionshindersrörelsens samhällsroller

Som en del av årets valstrategi publicerades under våren en rapport - Känd och erkänd - som handlar om funktionshindersrörelsens viktiga samhällsroll. Med rapporten som utgångspunkt påbörjades ett arbete för att få politiskt gehör för en förstärkning av statsanslagen.

Rapporten "Känd och Erkänd" belyser den samhällsroll som funktionshindersrörelsen spelar idag - lokalt, regionalt och nationellt.

I rapporten speglas den otålighet som finns inom funktionshindersrörelsen när det gäller den långsamma förändringstakten i samhället, exempelvis när det gäller att skapa förutsättningar för delaktighet och ta bort sedan länge kända hinder.

Viktiga frågor som togs upp är hur rörelsen ska gå vidare för att förena individuell medlems-nytta med ett gemensamt arbete för samhällsförbättringar, vilka förutsättningar som krävs för att kunna anta nya utmaningar och verkligen bidra med kunskap, erfarenheter och analyser samt vad som kan stärka organisationerna lokalt och nationellt.

Allt tydligare framstår nödvändigheten av att använda FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som ett redskap för att göra funktionshindersrörelsen mer känd och mer erkänd som en kunnig och självklar samhällsaktör.

Författare är Peter Brusén, Ann-Charlotte Carlberg och Thomas Hammarberg.

Domstolspersonal ska utbildas

Att det inom rättsväsendet saknas grundläggande kunskaper om funktionsnedsättningar är ett stort problem för rättssäkerheten i landet. Därför har Handikappförbunden bland annat drivit frågan om att domstolspersonal ska få

utbildning på området. I övrigt har frågan drivits i samråden med Rikspolisstyrelsen och Domstolsverket samt i olika sammanhang där mänskliga rättigheter diskuteras.

FN:s rekommendationer till Sverige

Alla länder som antagit konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättningar är tvungna att var tredje år redovisa hur konventionen efterlevs i det egna landet. Svenska regeringen lämnade sin första redovisning 2011. I samband med det lämnade Handikappförbunden i samarbete med funktionshinderrörelsen, en alternativrapport om vår syn på hur Sverige uppfyller konventionen.

I april förhöordes Sverige för första gången av FN:s övervakningskommitté för konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Vår ordförande Ingrid Burman, Lars Berge-Kleber, styrelsen samt Mia Ahlgren från kansliet var på plats i Geneve och fick gehör för sin kritik bland annat när det gäller olikheter över landet, något som påverkar vardagen för den som har en funktionsnedsättning. Handikappförbunden

betonade att det är statens ansvar att hela landet lever upp till konventionen och att det inte räcker med frivillig uppföljning för kommuner och landsting.

Här lyftes frågan om behovet av en oberoende övervakningsinstitution för mänskliga rättigheter eftersom Mänskliga Rättigheter- (MR) perspektivet inte fått genomslag i Sverige.

Rekommendationerna från kommittén omfattar flertalet av konventionens artiklar. En övergripande kritik handlar om att konventionen ska gälla som lag, och att det ska finnas ett mer omfattande system för uppföljning över landet.

Handikappförbunden har i en skrivelse till regeringen ställt krav på att det ska tas fram en handlingsplan för att genomföra rekommendationerna. Detta arbete bör påbörjas snarast, trots att Sverige inte behöver lämna nästa rapport förrän 2019.

Internationell konferens om universell utformning UD2014

I juni arrangerades UD2014, en internationell konferens om Universal Design, av Lunds universitet. Föreläsare från hela världen delade erfarenheter om hur samhället ska utformas utifrån människors olika behov. Flest besökare kom från vårt grannland

Norge där begreppet har spridits i lagstiftning och handlingsplaner såväl nationellt som internationellt. Handikappförbunden var representerade i styrgruppen för konferensen och medverkade i två programpunkter.

Demokratiutredningen med expert från Handikappförbunden

Att personer med funktionsnedsättningar ska ges möjligheter att delta i det politiska arbetet är ett viktigt mål för funktionshinderspolitiken.

Sommaren 2014 startade demokratiutredningen under ledning av Olle Wästberg. Uppdraget är att komma med förslag för att öka engagemanget inom den representativa demokratin och stärka individens möjligheter till delaktighet i och inflytande över det politiska beslutsfattandet mellan de allmänna valen.

Handikappförbunden bistår utredningen med en expert och utsåg styrelsens vice ordförande Lars Berge Kleber.

Personer med funktionsnedsättning är i vissa avseenden underrepresenterade i det politiska livet. Därför anordnade utredningen i december ett seminarium för att diskutera utmaningar och hinder som

möter politiskt engagerade personer med funktionsnedsättning.

Vid kongressen 2013 antog Handikappförbunden en motion om ökad politisk delaktighet. Styrelsen har uppvakttat Sveriges Kommuner och Landsting, SKL för att få dem att prioritera frågan utan framgång. Men genom utredningen får vi möjlighet att fortsätta driva på frågorna.

Foto: Demokratiutredningen

Handikappförbunden sätter standard

Handikappförbunden medverkar i strategiskt viktiga standardiseringsprojekt för att öka tillgängligheten i samhället. I standardiseringen träffas näringsliv, offentliga sektorn, universitet och ideell sektor. I standarder arbetar intressenter fram lösningar på gemensamma problem men arbetet tar tid och kräver resurser. En hållbar finansiering behövs för att fler representanter från funktionshindersrörelsen ska ta steget in

i arbetet.

Under 2014 lanserades en svensk standardiseringsstrategi som bland annat lyfter samhällsnytta och tillgängliga användbara standarder. Handikappförbunden har under året varit aktiva i tio kommittéer där vi kunnat förstärka kvaliteten i vår påverkan även i internationella sammanhang. Vi har bland annat påverkat revideringen av

den internationella vägledningen Guide 71 om tillgänglighet i all relevant standardisering av produkter och tjänster. Under året blev en europeisk standard för krav på tillgänglighet av IT-produkter och tjänster klar. En internationell standard för lättöppnade förpackningar som bygger på en testmetod som tagits fram av Reumatikerförbundet godkändes i en omröstning. Med starkt engagemang från projektet Begripsam som

drivs av flera av Handikappförbundens medlemsförbund har ett initiativ tagits för att ta fram en internationell vägledning för kognitiv tillgänglighet.

Handikappförbunden har också bidragit i arbetet med att skapa en svensk standard för kvalitetskrav i äldreboende och hemtjänst, som kanske kan bli en modell för fler områden inom vård och omsorg.

Ändring i skollagen ett steg i rätt riktning

Under många år har Handikappförbunden drivit frågan om elevers rätt till särskilt stöd över betygsnivån godkänt. Det vill säga rätten att kunna utvecklas så långt som möjligt utifrån sina förutsättningar. I praktiken har elever med funktionsnedsättning och elever som har behov av särskilt stöd vanligen fått stöd enbart upp till godkänt, baserat på att huvudmän och rektorer uppfattat att ansvaret inte sträcker sig längre än så.

Vid halvårsskiftet trädde en förändring av skollagen i kraft som avser att förtydliga rätten till stöd över nivån godkänt. I skollagens tredje kapitel, tredje paragraf anges nu " Alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar

ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskrav som finns ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser."

Handikappförbunden välkomnade den ändrade skrivningen som ett steg i rätt riktning och en framgång för det intressepolitiska arbetet, men ser samtidigt att det finns en risk att den ändrade skrivningen inte når ända fram. Skolverkets reviderade allmänna råd, som bland annat ska klargöra innebörden i lagens skrivning, betonar fortfarande att stödet avser de kunskapskrav som minst ska uppnås. Vilket kan komma att tolkas som att det är detsamma som godkänt.

Jämlik hälso- och sjukvård

Ett av Handikappförbundens prioriterade områden under verksamhetsåret har varit arbetet för en jämlik hälso- och sjukvård.

En viktig fråga är behovet av en sammanhållen och koordinerad rehabilitering och habilitering. I en undersökning som genomfördes under året bland Handikappförbundens 37 medlemsförbund uppskattar 63 procent av förbunden att alldeles för få av de människor bland förbundets medlemmar/målgrupper som har behov av rehabilitering, får den rehabilitering som de behöver. Rätten till aktiv rehabilitering var en prioriterad fråga i Handikappförbundens valarbete.

Under året har arbetet i ett förbundssammansatt nätverk utvecklats och vårt arbete med myndigheter inom området har förstärkts. Vi har bland annat deltagit i dialogmöten med TLV och IVO. Handikappförbunden har också funnits med i flera utredningar.

Lars Berge-Kleber, Handikappförbundens styrelse har deltagit i den så kallade Klagomålsutredningen (dir.2014:88) vars uppgift var att se över den nuvarande hanteringen av klagomål mot hälso- och sjukvården och föreslå hur hanteringen kan bli enklare, mer ändamålsenlig och effektivare.

Pelle Kölhed, Handikappförbundens styrelse har deltagit i den interdepartementala utredning som utreder de olika ersättningsstöden; bilstöd, handikappersättning och vårdbidrag.

Handikappförbunden har svarat på flera remisser, bland andra; "Rätt information, på rätt plats, vid rätt tid" (SOU 2014:23). Remissen handlade om förslag till två nya lagar: en socialtjänstdatalag och en hälso- och sjukvårdsdatalag, med syftet att skapa förutsättningar för bättre informationsflöde mellan hälso- och sjukvård och socialtjänst, utifrån individens behov. Handikappförbunden poängterade i sitt remissvar vikten av individens rätt till information och individens integritetsskydd. Vi har också svarat på remissen om "Delaktighet och rättssäkerhet vid psykiatrisk tvångsvård." (Ds 2014:28) Förslaget syftade till att minska antalet tvångsåtgärder, öka patientens delaktighet och stärka patientsäkerheten inom den psykiatriska tvångsvården. Handikappförbunden ställde sig i sitt remissvar bakom intentionen och poängterade särskilt att brukarmedverkan i vården gör att många tvångsåtgärder undviks.

Patientlagen

Målet med den nya patientlagen, som trädde i kraft den 1 januari 2015, är att stärka och tydliggöra patientens ställning samt att främja patientens integritet, självbestämmande och delaktighet. I utredningen som föregick lagen representerade Anne Carlsson Handikappförbunden som expert. Många medlemsförbund var också engagerade i remissarbetet. Under verksamhetsåret har Handikappförbunden deltagit i

informationsarbetet med att sprida kunskap om lagen. Exempelvis har Ingrid Burman medverkat på miljöpartiets kommundagar tillsammans med SKL och presenterat lagen ur ett patientperspektiv. Samtal har också förts med bland annat 1177, om att utarbeta tillgänglig information om lagen. En sammanfattning av lagen finns på Handikappförbundens hemsida.

Läkemedel

Tillgången till läkemedel är fortsatt problematisk för den enskilde patienten/konsumenten. Handikappförbunden har under verksamhetsåret agerat på olika arenor för att avhjälpa de största hindren för att tillgången till läkemedel ska säkras. Vi har deltagit: i läkemedels- och apoteksutredningens hearingar. I referensgrupp till läkemedelsstrategin, som bland annat tagit upp patientsäker läkemedelsanvändning och ett samordnat utvecklingsarbete.

I Läkemedelsverkets brukarråd som samlats fyra gånger under året. I TLV:s rundabordssamtal som tagit upp kostnaderna för receptbelagda läkemedel som inte omfattas av förmån. Ett problem är att patienterna saknar information om vilka läkemedel som ingår i förmånen och därmed inte kan agera som aktiva konsumenter och jämföra priser.

Handikappförbunden svarade i oktober på remissen om "Läkemedel vid särskilda behov" (SOU 2014:20) Den gällde i hög grad patienter som behöver läkemedel för särskilda behov, som smittskydds-läkemedel,

licensläkemedel och extemporeläkemedel. I svaret välkomnade vi förslaget att det ska tas fram en nationell handlingsplan kring hur information om och tillgång till smittskyddsläkemedel ska säkerställas och att licensen att sälja icke-godkända läkemedel ska gälla alla öppenvårdsapotek. Handikappförbunden betonade också bland annat vikten av att licensläkemedel kan köpas via distanshandel.

En viktig principiell fråga har debatterats och lyfts med TLV. Det gäller hur myndigheten ska beräkna samhällsnyttan i sina beräkningar av om ett läkemedel är kostnadseffektivt. I samband med tidigare dialogforum har det förts fram en kritik mot att beräkningarna haft för stort fokus på återgång till arbete, vilket gett negativa beräkningseffekter för läkemedel riktade till äldre som lämnat arbetslivet. TLV har under året omarbetat sina etiska plattformar och justerat sina beräkningsgrunder. I ett pressmeddelande uppmanade Handikappförbunden SKL att ta fram en tidsplan för att göra patientjournaler tillgängliga för den enskilde patienten på nätet.

Kronikersatsningen

Under året avsatte regeringen medel för en kronikersatsning "Den Nationella strategin för förbättrad hälsa för personer med kroniska sjukdomar" Den omfattar tre områden: Kunskapsbaserad vård, Patientcentrerad vård och Prevention, tidig upptäckt. Handikappförbunden har samarbetat nära med regeringens samordnare Roger Molin,

som också medverkat vid ett antal möten. Arbetet inom kronikersatsningen har skett i nära samarbete med förbund och har bland annat utmynnat i projekt kring primärvården.

Ingrid Burman har ingått i den högnivågrupp under Socialdepartementet som skulle följa upp arbetet och se över behov av insatser i de årliga handlingsplanerna.

Internationellt arbete

Handikappförbunden deltar i flera internationella samarbeten kring funktionshindersfrågor.

Under 2014 var Handikappförbunden representerade i Europeiska Ekonomiska och Sociala Kommittén (EESK) och i styrelsen för European Disability Forum (EDF). Handikappförbunden har även deltagit i EDFs General Assembly.

Europeiska Ekonomiska och Sociala Kommittén, EESK inrättades 1957 och är ett rådgivande organ inom den Europeiska Unionen. Via ledamöterna företräder kommittén ett brett spektrum av intressegrupper i medlemsstaternas ekonomiska, samhälleliga och kulturella liv.

European Disability Forum, EDF är en oberoende organisation som företräder 80 miljoner européer med funktionsnedsättning. EDF är den enda europeiska plattformen som drivs av personer med funktionsnedsättning och deras familjer.

Handikappförbundens nätverk Europaforum har haft två möten under året och tog tidigt initiativ till ett gemensamt seminarium med Europeiska kommissionen i Sverige kring temat EU, funktionshinder och arbete.

Seminarieret hölls i Europahuset några dagar innan valet till Europaparlamentet.

Europakommissionens nya ordförande Jean-Paul Juncker har i sin programförklaring sagt att han vill blåsa nytt liv i antidiskrimineringsdirektivet och försöka övertyga motstridiga regeringar att ge upp sitt motstånd i rådet.

Handikappförbunden har deltagit i Handikapp-organisationernas Nordiska Råd (HNR) som är ett forum för handikapporganisationernas samarbetsorgan i de nordiska länderna (Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige samt de självstyrande områden Färöarna, Grönland och Åland).

Vi har också deltagit i Rådet för nordiskt samarbete om funktionshinder lyder under Nordiska ministerrådet för social- och hälsopolitik men har en rådgivande funktion för alla sektorer i Nordiska ministerrådet. Rådet består av åtta experter på funktionshindersfrågor och åtta representanter för funktionshindersorganisationerna i Norden.

Europeiska Socialfonden, ESF

Inför programperioden 2007-2013 lyckades europeisk funktionshindersrörelse driva igenom att projekt som fick medel från Europeiska socialfonden skulle beakta tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning. I Sverige blev det ett direkt krav och en förutsättning för att få medel. Under den föregående programperioden genomförde Handikappförbunden tillsammans med myndigheten Handisam, ESF-projektet Processtöd Tillgänglighet. Projektet gav framgångsrikt stöd till andra projekt med medel från ESF i deras tillgänglighetsarbete.

Under 2014 har Handikappförbunden aktivt drivit att kraven på tillgänglighet ska finnas

kvar och utvecklas under den innevarande programperioden 2014-2020. Vi har deltagit i processen med att ta fram de svenska programskrivningarna, de svenska nationella och regionala handlingsplanerna och har plats i Svenska ESF-rådets Övervakningskommitté och Arbetsutskott. I de ursprungsdirektiv som EU-kommissionen gav inför arbetet tonades kraven på fortsatt tillgänglighetsarbete ner vilket var oroande.

Vi kan därför glädjande konstatera att kraven på tillgänglighet har stärkts i det Svenska programmet och i de olika handlingsplanerna.

EU-seminarium om arbete

EU-kommissionen bjöd in Handikappförbunden att anordna en gemensam konferens under våren. Seminariet hölls i Europahuset, den 21 maj bara några dagar innan valet till Europaparlamentet.

Programmet innehöll bland annat punkter

kring hur EU påverkar möjligheten till jobb för personer med funktionsnedsättning i Sverige, utmaningarna för Sverige och Europa om ökad sysselsättning för personer med funktionsnedsättning samt om kvotering av personer med funktionsnedsättning kan vara ett alternativ även i Sverige.

Framsteg och framtida utmaningar - tema för Internationella funktionshindersdagen

Den 3 december firade Handikappförbunden den Internationella funktionshindersdagen på temat Rörelse i rätt riktning. Dagen uppmärksammades med ett spännande program som innehöll samtal och debatter om mänskliga rättigheter, politisk delaktighet, demokrati och diskrimineringskydd. Bland

annat diskuterades olika exempel på fall som kan bli praxis när bristande tillgänglighet blir en form av diskriminering.

Slutligen lyftes framsteg som gjorts under 2014 och de viktigaste framtidsfrågorna för funktionshindersrörelsen diskuterades.

Handikappförbundens idépolitiska plattformar

Handikappförbundens vision är att "ett samhälle för alla är ett samhälle där kvinnor och män, flickor och pojkar är delaktiga på lika villkor och möts med respekt, oavsett funktionsförmåga. Ett samhälle som tar tillvara människors olikheter är ett rikt samhälle." Visionen definieras i Förenta

Nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättningar.

Utifrån visionen har Handikappförbundens medlemsförbund enats om nio olika plattformar, som ligger till grund för vårt fortsatta intressepolitiska arbete.

Ny plattform för habilitering

Under året har en ny idépolitisk plattform för habilitering utarbetats. I plattformen hänvisar vi till den lagstiftning och riktlinjer som reglerar rätten till habilitering för barn, ungdomar och vuxna, men som inte följs.

Handikappförbunden betonar att habilitering ska ses som en viktig del av hälso- och sjukvården och att habiliteringen har stor betydelse för god livskvalitet och förbättrad arbetsförmåga. Ett allt större problem är de stora skillnader i tillgång till habilitering och hur den organiseras över landet.

Handikappförbunden arbetar långsiktigt bland annat för lika rätt och tillgång till habilitering oavsett ålder och var i landet man bor, för att befintliga lagar och riktlinjer ska följas och tolkas enhetligt samt att begreppen habilitering och habiliteringsverksamhet måste förtydligas för att tydliggöra

skillnader med angränsande områden som rehabilitering.

Under året har även plattformarna för Arbete och Socialförsäkring uppdaterats.

Handikappförbunden i media

Handikappförbunden bedriver ett strategiskt och aktivt pressarbete som syftar till att skapa opinion för våra frågor i media. Vårt långsiktiga mål är att påverka politiker och andra beslutsfattare och därmed bidra till en samhällsutveckling som främjar Handikappförbundens medlemmar.

Vårt pressarbete växlar mellan aktiviteter kring frågor som vi själva driver och sådant vi ger replik eller reagerar på. Våra planerade pressaktiviteter innefattade i år våra fyra prio-områden; Tryggad försörjning genom

arbete och socialförsäkring, Jämlik hälso- och sjukvård, Barn, familj och skola samt Förstärkt diskrimineringskydd och universell utformning.

Under 2014 har Handikappförbunden publicerat ett 40-tal debattartiklar, inklusive artiklar som producerats i samarbete med projektet Rätt stöd till arbete och artiklar vi producerat i samarbete med olika medlemsförbund. Därutöver har cirka 20 pressmeddelanden producerats och skickats ut.

Public-servicedagen

Sedan 2007 har Handikappförbunden tillsammans med Sveriges Television (SVT), Sveriges Radio (SR) och Utbildningsradion (UR) anordnat en årlig konferens med syftet att inspirera till bättre inkludering av personer med funktionsnedsättning i public service. 2014 var SVT värdar. Dagen bjöd på intressanta debatter och även speed-dating där representanter från public service fick träffa representanter från funktionshindersrörelsen. De tre Public service-företagen SVT, UR och SR spelade upp olika inslag som exempel på när personer med funktionsnedsättningar inkluderas utan att funktionsnedsättningen pekas ut.

Många men inte alla ställde sig under debatten positiva till förhållningssättet

”Inkludera utan att peka”, medan andra menade att det för att öka förståelsen också är viktigt att skildra och informera om hur olika funktionsnedsättningar kan påverka livet.

Under samtalen gav Public service företagen uttryck för självkritik och menade att även om man kommit en bit på vägen finns det mycket att göra. Inslagen domineras fortfarande av lycko- och diagnosrelaterade skildringar medan normkritiska program och inslag som har ett tydligt tänk kring mångfald är mer ovanliga.

Handikappförbunden framförde att villkoren för personer med funktionsnedsättningar även borde ges mer utrymme i nyhetsrapporteringen.

Projekt 2014

Inom våra fyra prioriterade intressepolitiska områden – Tryggad försörjning genom arbete och socialförsäkring, Jämlik hälso- och sjukvård, Stöd till barn, familj och skola

och Utvecklat diskrimineringskydd och universell utformning – bedrivs en mängd projekt. Varje projekt vi arbetar med har en koppling till något av de fyra områdena.

DATE -Tillgänglighet på skolors agenda

Med DATE-projektet vill Handikappförbunden öka medvetenheten om normer i lärmiljöer, om samspelet människa miljö och öka förståelsen för hur tillgänglighet påverkar lärande och delaktighet.

DATE har tagit fram ett lärmaterial som riktar sig till elever i årskurs 4-9. Materialet som blev färdigt under våren 2014 är ett verktyg för skolor att normkritiskt arbeta med tillgänglighet och likabehandling och kopplas tydligt till både likabehandlingsarbetet och läroplanen. Under året har omkring var femte grundskola i Sverige och över 10 000 lärare tagit del av DATE lärmaterial.

Materialet ingår i Specialpedagogiska skolmyndighetens, SPMS så kallade Tillgänglighetspaket. Under våren genomförde projektet och SPMS utbildningar på fem orter samt på webben om tillgänglighet, lärmiljöer och likabehandling utifrån Tillgänglighetspaketet. Därtill höll projektet utbildningar på skolor och

medverkade på ett flertal konferenser, mässor och seminarier för att sprida materialet och kunskapen om tillgänglighet i skolan.

Arbetet har bidragit till att tillgänglighet har kommit in på allt fler skolors agenda. Därmed finns det goda möjligheter för en tillgängligare lärmiljö för alla elever.

Samarbetet med SPMS kommer också under åren 2015-2017 fortsätta i form av ett nytt DATE-projekt. Då ska nya material tas fram till förskolan, årskurs F-3 och gymnasiet.

Rätt stöd till arbete

Projektet Rätt stöd till arbete avslutades under 2014. I början av året kom de tre skrifterna Rätt stöd till arbete, Nyckeln till arbete och Våga visa vägen. Skrifterna som spridits brett och varit mycket uppskattade, belyser på olika sätt kommunernas stöd till personer med funktionsnedsättningar som söker jobb, bland annat goda exempel för arbetsgivare.

Under våren genomfördes fem regionala konferenser med sammanlagt 590 besökare och 18 artiklar/inslag i tv, radio och press. På avslutningsdagarna i juni deltog modellkommunerna som nu bär arbetet vidare. Bloggen rattstodtillarbete.wordpress.com har haft hundratals följare och tusentals

läsare. Det går fortfarande att ösa ur denna kunskapsbank, som innehåller unik kunskap om kommunalt arbetsmarknadsarbete.

En väl fungerande primärvård för personer med kroniska sjukdomar

I detta projekt vill Handikappförbunden ur ett patientperspektiv klargöra vilka faktorer som gör att en vårdcentral fungerar optimalt, initiera kompetens- och kunskapsutveckling och i samverkan mellan patienter och personal hitta former för hur utbildningen kan spridas över landet.

Målet är att skapa en modell för hur en patientorganisation tillsammans med personalgrupper inom primärvården kan ta fram kriterier för bästa möjliga vård för personer med kroniska sjukdomar vid vårdcentraler.

Under hösten 2014 har åtta vårdcentraler i landet besökts. Grunden för samtalen på Vårdcentralen är förslag till kriterier för god vård utifrån den nya Patientlagen.

Projektgruppen består av personer från fyra förbund; Riksförbunden Astma-Allergi och HjärtLung, Diabetes- samt Reumatikerförbundet träffas var 14:e dag och deltar också vid möten på vårdcentralerna. Samtliga vårdcentraler har varit positiva till att fortsätta ett samarbete.

Det utsagda mellan barn och föräldrar

Barn och föräldrar skyddar ofta varandra från "jobbiga sanningar". I familjer med barn med funktionsnedsättning blir det extra tydligt då man är mer beroende av varandra än vad som är vanligt.

Med projektet "Det utsagda mellan barn och föräldrar", som startade i december, vill Handikappförbunden skapa förutsättningar för en öppen kommunikation om det som är svårt mellan familjemedlemmar.

Projektet ska skapa och sprida en perspektivbank med filmer, ljudfiler, illustrationer och texter där barn med funktionsnedsättning, syskon och föräldrar berättar på temat: Vad är det vi inte säger till våra barn? Till våra föräldrar? Varför?

Och hur kan man prata om det som är svårt? Förhoppningen är att barn och föräldrar kan stärkas av att känna igen sig i andras berättelser.

Målgruppen är barn med funktionsnedsättning i åldersgruppen 4 -12 år, syskon och föräldrar. Projektet pågår till november 2017.

Nya projekt

I december beviljades Handikappförbunden medel från Allmänna Arvsfonden för två nya projekt:

Alla vinner - Standardisering för det universellt utformade och tillgängliga samhället

Projektets syfte är att öka delaktigheten för personer med funktionsnedsättning i standardiseringsarbetet med målsättningen att skapa ett mer tillgängligt samhälle.

Från snack till verkstad – mänskliga rättigheter i praktiken

Projektet syftar till att göra det möjligt för fler personer med funktionsnedsättning att få sina mänskliga rättigheter tillgodosedda.

Målgruppen är barn och vuxna med funktionsnedsättning.

Kansliorganisation 2014

Handikappförbundens styrelse har ett kansli till sitt förfogande. Kansliet leds av en kanslichef och är organiserat med fokus på det intressepolitiska uppdraget.

Den intressepolitiska enheten har letts av en intressepolitisk chef, ansvarig för det prioriterade området Tryggad försörjning genom arbete och socialförsäkring. Utöver det finns i enheten tre utredare, var och en ansvarig för ett prioriterat område – Utvecklat diskrimineringskydd och universell utformning, Jämlik hälso- och sjukvård samt Ökat stöd till barn, familj och skola. Enheten har dessutom haft en pressekreterare på halvtid. Under året gjordes en förstärkning

med 25 procent kommunikatör.

Den administrativa enheten har haft en 1,5 administratör och en ekonomiansvarig. Fram till valet hade kansliet en person anställd för att arbeta med valkampanjen. Vid årets slut hade Handikappförbunden 8 statsbidragsfinansierade tjänster fördelade på 9 personer.

Utöver den ordinarie kanslibemanningen har tre projekt pågått under året, med tillsammans sex anställda. Ett projekt avslutades och ett nytt påbörjades under 2014. Vid årets slut hade Handikappförbunden fyra personer anställda i projekt.

Ordförandemöten under 2014

Ordförandemötet är främst ett rådgivande organ till styrelsen. Ombud på ordförandemöte är medlemsförbundens ordföranden.

Under 2014 hölls fyra ordförandemöten. Vid mötena har mer än hälften av medlemsförbunden varit representerade.

Ordförandemöte i mars hade temat Regeringens kronikersatsning. Gäst på ordförandemötet var Roger Molin från Socialdepartementet, som presenterade den nationella strategin för förbättrad hälsa för personer med kroniska sjukdomar.

Ordförandemötet i maj hade temat Myndigheten för delaktighet och Hur är läget? Gäster var Anne Holm Gulati, generaldirektör för Myndigheten för

delaktighet, som presenterade sig och myndighetens uppdrag och Magnus Lagercrantz från myndigheten som presenterade rapporten Hur är läget?

Ordförandemötet i oktober hade temat Arbetsmarknad. Gäst var Mikael Sjöberg, generaldirektör på Arbetsförmedlingen som presenterade myndighetens omstrukturering och övergripande strategi.

Ordförandemötet i december hade temat Konventionen som verktyg i samråden. Gäst var Susanne Svensson, HSO Skåne projektledare för projektet Redskapsboden. Projektets syfte är att ta fram redskap för att förenkla och förverkliga användandet av Konventionen om rättigheter för människor med funktionsnedsättningar.

Utskotten för de fyra prio-områdena 2014

Det har under året funnits ett utskott för var och ett av de fyra prioriterade områden som kongressen fastställt.

Syftet med utskotten har varit att ge ökade möjligheter för medlemsförbunden att aktivt delta i det eller de områden som det enskilda förbundet prioriterar, och därmed få ett större ägarskap för genomförandet av kongressens prioriteringar.

Förbunden utser själva representanter till utskotten. Representanterna måste ha det egna förbundets mandat att ta ställning för förbundets räkning.

De fyra prio-områdena är:

Tryggad försörjning genom arbete och socialförsäkring. Utskottet leds av Jan-Olof Forsén och Ingrid Burman.

Jämlik hälso- och sjukvård. Utskottet leds av Lars Berge Kleber och Marie Stéen.

Utvecklat diskrimineringskydd och universell utformning. Utskottet leds av Pelle Kölhed och Ines Uusmann.

Ökat stöd till barn, familj och skola.

Utskottet leds av Thomas Jansson och Börje Vestlund.

Nätverk 2014

Nätverken är ett forum för dialog mellan medlemsförbunden och Handikappförbunden. Nätverken fattar inga beslut men kan lyfta frågor för diskussion i utskotten.

Nätverken under året har varit:

Nätverket Barn, familj, skola

Nätverket Arbetsmarknad och socialförsäkring

Nätverk Jämlik hälso- och sjukvård

Nätverk för utvecklat diskrimineringskydd och universell utformning

Nätverket Standardisering

Nätverk Europaforum

Nätverk CIS, Cancerförbund i samverkan

Nätverk för kanslichefer

Kommunikatörsmöten

Som en del av kampanjarbetet under valåret bjöds medlemsförbundens kommunikatörer in till frukostmöten under valkampanjen. Syftet med dessa möten var att inspirera till aktivitet. Dessa möten var mycket uppskattade och har fortsatt efter valet.

Handikappförbundens förtroendevalda 2014

Styrelse

Ingrid Burman, Reumatikerförbundet, ordförande

Lars Berge-Kleber, Afasiförbundet, 1:e vice ordförande

Pelle Kölhed, Personskadeförbundet RTP, 2:e vice ordförande

Thomas Jansson, FUB för barn, unga och vuxna med utvecklingsstörning

Jan-Olof Forsén, Riksförbundet för Social och Mental Hälsa (RSMH)

Marie Stéen, ILCO Tarm-, uro- och stomiförbundet

Ines Uusmann, Psoriasisförbundet

Börje Vestlund, Svenska Epilepsiförbundet

Adjungerad från april 2014

Maritha Sedvallson, Astma- och Allergiförbundet

Styrelsen har under året haft 8 protokollförda möten som alla hållits på Handikappförbundens kansli i Sundbyberg.

Revisorer

Steinar Walsö-Kanstad, Reumatikerförbundet

Lars-Åke Karlsson, Riksförbundet HjärtLung, till kongressen 16 maj

Håkan Jarmar, Riksförbundet för Social och Mental Hälsa (RSMH), från kongressen 16 maj

Valberedning

Anne Carlsson, Reumatikerförbundet, sammankallande

Karl-Gunnar Skoog, Parkinsonförbundet

Elisabeth Wallenius, Riksförbundet Sällsynta Diagnoser

Karin Jonsson, Mag- tarmförbundet

Sven Andréason, STROKE-Riksförbundet

Arvodeskommitté

Anne Carlsson, Reumatikerförbundet, sammankallande

Steinar Walsö-Kanstad, Reumatikerförbundet

Håkan Jarmar, Riksförbundet för Social och Mental Hälsa (RSMH)

Avlämnade remissvar under 2014

Handikappförbunden mottar varje år en mängd remisser där vi bjuds in att lämna synpunkter. Alla inkomna remisser aviseras till medlemsförbunden. Handikappförbunden avger i första hand remissvar på utredningsbetänkanden och departementsskrivelser från regeringskansliet.

Under 2014 mottog vi 54 remisser. Av dessa avgav vi 23 yttranden. Två remissyttranden hanterades i en större process, bland annat med remissmöten, yttrandet om rätt information inom socialtjänst och hälso- och sjukvård och yttrandet om läkemedel för särskilda behov. Remissvaret om psykiatrisk tvångsvård samordnades av RSMH.

Januari

Handikappförbundens remissvar 2013-12-05 En svensk strategi för standardisering

Remissvar: Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om våld i nära relationer

Februari

Handikappförbundens remissvar på regeringens svar på list of issues från FN:s övervakningskommitté (engelska)

Handikappförbundens remissvar på regeringens svar på list of issues från FN:s övervakningskommitté (svenska)

Handikappförbundens remissvar på FN övervakningskommitténs förslag på allmänna kommentarer till artikel 9 om tillgänglighet (engelska)

Handikappförbundens remissvar på FN övervakningskommitténs förslag på allmänna kommentarer till artikel 12 om likhet inför lagen. (engelska)

Maj

Handikappförbundens yttrande avseende förslag till ändring i trafik-förordningen (1998:1276) och i vissa andra frågor rörande parkeringstillstånd för personer med funktionshinder

Remissvar över Skolverkets allmänna råd med kommentarer om arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram
Dnr:2014:000371

Remissvar: Framtidens valfrihetssystem – inom socialtjänsten, SOU 2014:2

Juni

Handikappförbundens yttrande över betänkandet Förändrad assistansersättning – en översyn av ersättningssystemet, SOU 2014:9
Remissvar "En samlad kunskapsstyrning för hälso- och sjukvård och socialtjänst", Ds 2014:9

Augusti

Handikappförbundens yttrande över EDFs alternativrapport till FN:s kommitté för rättigheter för personer med funktionsnedsättning.
...inkl. våra och medlemsförbundens synpunkter inskrivna i EDFs alternativrapport

Handikappförbundens yttrande över Genomförande av brottsofferdirektivet (Ds2014:14)

Handikappförbundens yttrande över Transportstyrelsens föreskrifter om upphävandet av Järnvägsstyrelsens föreskrifter (JvSFS 2008:5) om tekniska specifikationer för driftskompatibilitet vad gäller tillgänglighet för funktionshindrade

September

Handikappförbundens yttrande över Nya regler om upphandling Ds 2014:25 respektive SOU 2014:51

Handikappförbundens yttrande över En digital agenda i människans tjänst - en ljusnande framtid kan bli vår (SOU 2014:13)

Handikappförbundens yttrande över nya regler om aktiva åtgärder mot diskriminering SOU 2014:41

Oktober

Remissvar: Remisspromemoria om förslag till ändring i hälso- och sjukvårdslagen (1982:763)

Remissvar: Läkemedel för särskilda behov, SOU 2014:20

November

Remissvar Promemorian Delaktighet och rättssäkerhet vid psykiatrisk tvångsvård

Remissvar: Promemorian Vissa skollagsfrågor del 2

Remissvar: Rätt information på rätt plats i rätt tid, SOU 2014:23

Avgivna skrivelser under 2014

Till infrastrukturminister Catharina Elmsäter-Svärd den 10 januari.

Revidering av EU:s specifikationer inom järnvägsområdet för personer med nedsatt rörlighet Underlag från European Disability Forum.

Till Gunnar Larsson vd på Konsumentverket den 10 februari.

I en skrivelse till Konsumentverket begär Handikappförbunden att myndigheten utreder huruvida det it-baserade verktyget för organisationsstöd är utformat utifrån användarnas behov, och i linje med funktionshinderspolitiska målsättningar.

Till Tarja Birkoff på Socialdepartementet den 10 februari.

Handikappförbundens synpunkter på underlag inför arbete med instruktion för Myndigheten för delaktighet gällande ansvarsområden och uppgifter.

Till barn- och äldreminister Maria Larsson den 19 februari.

Handikappförbunden har i en uppvaktningskrivelse begärt att få träffa Maria Larsson angående statsbidraget.

Till Generaldirektör Johan Carlsson på Folkhälsomyndigheten den 26 februari.

Handikappförbunden har i en skrivelse till Folkhälsomyndigheten lämnat förslag om att upprätta ett nätverk för samordning av frågor som gäller människor med funktionsnedsättning och folkhälsa.

Till de svenska europaparlamentarikerna den 20 mars.

En tvärpolitisk grupp europaparlamentariker har lanserat en skriftlig förklaring om att upprätta ett direktorat för funktionshindersfrågor under Europeiska kommissionen. Handikappförbunden har uppmanat de svenska europaparlamentarikerna att skriva på förklaringen.

Till kommissionär Cecilia Malmström den 4 april.

Skrivelse angående den Europeiska tillgänglighetslagen.

Till barn-, äldre- och jämställdhetsminister Åsa Regner den 21 oktober.

Skrivelse om Allmänna Arvsfonden och stödet för offentliga huvudmän samt om genomförande av FN:s rekommendationer om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Till Digitaliseringskommissionen den 25 november.

Kommentarer på utkast till kapitel om digital kompetens.

Till Utbildningsdepartementet den 16 december.

PM - En skola för alla - inför möte med utbildningsdepartementet.

Handikappförbundens 37 medlemsförbund

Afasiförbundet

Astma- och Allergiförbundet

Autism- och Aspergerförbundet

Blodcancerförbundet (BLC)

Bröstcancerföreningarnas Riksorganisation (BRO)

Diabetesförbundet

Dyslexiförbundet FMLS

Elöverkänsligas Riksförbund

Fibromyalgiförbundet (FF)

FUB För barn, unga och vuxna med utvecklingsstörning

Förbundet Blödarsjuka i Sverige (FBIS)

Hiv-Sverige

Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft

Hjärtebarnsförbundet

ILCO Tarm-, uro- och stomiförbundet

Intresseförbundet för personer med schizofreni och liknande psykoser

Mag- och tarmförbundet

Migränförbundet

Mun- & Halscancerförbundet (MHCF)

Njurförbundet

ParkinsonFörbundet
Personskadeförbundet RTP
Primär immunbrist organisationen (PIO)
Prostatacancerförbundet
Psoriasisförbundet
Reumatikerförbundet
Riksförbundet Attention
Riksförbundet Cystisk Fibros (RfCF)
Riksförbundet för Social och Mental Hälsa (RSMH)
Riksförbundet HjärtLung
Riksförbundet Sällsynta diagnoser
Stamningsförbundet
STROKE-Riksförbundet
Svenska Celiakiförbundet (SCF)
Svenska Epilepsiförbundet (SEF)
Svenska OCD-förbundet Ananke
Tandvårdsskadeförbundet (TF)

Handikappförbunden utgörs av 37 funktionshindersförbund, som slutit sig samman för att agera med samlad kraft. Tillsammans representerar Handikappförbunden cirka 400 000 medlemmar.

**HANDIKAPP
FÖRBUNDEN**

Handikappförbunden, Box 1386, 172 27 Sundbyberg
www.handikappforbunden.se